نقش حمایت اجتماعی ادراک شده در گذار از دانشگاه به کار دانش آموختگان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین: یک مطالعه مقطعی طی سال‌های ۱۴۰۴-۱۴۰۲

فاطمه حسینی[۱]، مهران قلعه‌نوی[۲]، عیسی محمدی زیدی[۳]

۱. استادیار آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، پژوهشکده پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.

۲. دانشیار بهداشت حرفه‌ای و ایمنی کار، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، پژوهشکده پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.

۳. دانشیار آموزش بهداشت، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، پژوهشکده پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.

مقدمه

یکی از گذارهایی که دانشجویان با نزدیک شدن به فارغ التحصیلی با آن مواجه می‌شوند گذار از دانشگاه به کار (UWT) می‌باشد. گذار موفق از دانشگاه به کار یک نقطه عطف مهم در زندگی دانشجویان، یک گام مهم، پیچیده و چالش برانگیز در مسیر شغلی آنان و ورود به بازار کار یکی از وظایف رشدی اساسی در دوره جوانی محسوب می‌شود؛ به نحوی که موفقیت و شکست در گذار بر ابعاد دیگر زندگی فارغ التحصیلان موثر است و دارای ابعاد چهارگانه زیر عنوان صلاحیت‌گذار مسیر شغلی است که شامل؛ 1-دغدغه گذار از دانشگاه به کار به معنی داشتن چشم‌انداز زمانی آینده یا داشتن طرح برای آینده، 2 - کنترل گذار از دانشگاه به کار به معنی داشتن آگاهی و حس مدیریت در مورد مسیری که می‌خواهد در آینده طی کند، 3 - کنجکاوی گذار از دانشگاه به کار به معنی جستجوی گزینه‌های گوناگون و فرصت‌های شغلی، 4 - اعتماد گذار از دانشگاه به کار به معنی داشتن خودکارآمدی و حس اعتماد برای در اختیار گرفتن اهداف مسیر شغلی است. یکی از منابع مهم روانشناختی برای انطباق پذیری شغلی، حمایت اجتماعی ادراک شده است که بر ارزیابی شناختی فرد از محیط خود و سطح اطمینان خود به اینکه در صورت لزوم، کمک و حمایت در دسترس خواهد بود متمرکز است. این مطالعه با هدف ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده در گذار از دانشگاه به کار دانشجویان فارغ التحصیل دانشکده بهداشت انجام شد.

روش کار

مطالعه حاضر از نوع مقطعی (توصیفی-تحلیلی) که با تأیید کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی قزوین، (Ethics Code: IR.QUMS.REC.1402. 214)به تصویب رسید. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان در رشته‌های کارشناسی (بهداشت عمومی، محیط، حرفه‌ای، مدیریت خدمات بهداشتی) فارغ التحصیل دانشگاه علوم پزشکی قزوین طی سه سال متوالی ۱۴۰۲-۱۴۰۴ می‌باشد. از بین ۲۳۸ فارغ التحصیل در این دوره زمانی از دانشکده بهداشت، ۲۲۸نفر وارد مطالعه شدند (۱۰ نفر عدم پاسخگویی و تمایل آنان جهت شرکت در مطالعه). معیار ورود به مطالعه؛ گذراندن دوره کارشناسی در دانشکده بهداشت در یکی از رشته‌های ذکر شده در بالا و گذر حداقل یک ماه از زمان فارغ التحصیلی بود. معیار خروج از مطالعه، عدم تمایل به شرکت در مطالعه بود. داده‌ها توسط پرسشنامه آنلاین طراحی شده توسط سامانه پرسلاین شامل؛ پرسشنامه‌های متغیرهای دموگرافیک و تحصیلی، حمایت اجتماعی ادراک شده و گذار از دانشگاه به کار گردآوری شدند. بدین صورت که ابتدا پس از دریافت مجوزهای مورد نیاز، در گروه‌های دانشجویی هر رشته بطور جداگانه توضیحاتی درباره چگونگی اجرای مطالعه و اهداف آن در اختیار آنها قرار گرفت، سپس لینک پرسشنامه به شماره‌های تماس کلیه دانشجویان مورد بررسی ارسال شد. سپس با استفاده از شاخص‌های توصیفی، تی‌مستقل، ضریب همبستگی پیرسون و ANOVA رگرسیون چندمتغیره با نرم افزارSPSSV25 آنالیز شدند.

نتایج

یافته ها نشان داد که از ۲۲۸ نفر، میانگین سنی دانشجویان 1.04 ± 22.89، 172 (75.4%) زن و (24.6%) 56مرد، 45/6 درصد از رشته تحصیلی خود نسبتا راضی بودند. بین گذار از دانشگاه به کار با متغیرهای دموگرافیک و تحصیلی میزان تحصیلات پدر، رشته تحصیلی، رضایت از رشته تحصیلی و وضعیت مالی خانواده از لحاظ آماری ارتباط معنی‌داری وجود دارد (P<0.05) همچنین ارتباط آماری معنی‌داری بین متغیرهای رشته تحصیلی، جنسیت و وضعیت مالی خانواده با حمایت اجتماعی ادراک شده دیده شد (P<0.05)

بر اساس ضریب همبستگی ماتریس پیرسون، بین UWT با صلاحیتهای چهارگانه دغدغه گذار (r =.77, P =.000)، کنجکاوی (r =.80, P =.000)، اعتماد (r =.74, P =.000)، کنترل (r =.75, P =.000) و بعد حمایت اجتماعی افراد مهم(r =.13, P =.037) از نظر آماری روابط معنی‌دار و مثبتی وجود داشت. همچنین نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد که متغیرهای رشته تحصیلی، رضایت از رشته تحصیلی، ارزیابی وضعیت مالی خانواده ، بعد افراد مهم حمایت اجتماعی اراک شده، ۱۵٪ از واریانس متغیر گذار از دانشگاه به کار در دانشجویان را پیش‌بینی می‌کنند.

نتیجه‌گیری

بر اساس یافته‌ها متخصصان می‌تواند با بهره‌گیری از صلاحیت‌های گذار و حمایت اجتماعی ادراک شده به ویژه نقش حمایت درک‌شده از سوی افراد مهم، در آماده سازی و کمک به گذار موفق دانشجویان از دانشگاه به کار و پیشگیری از بیکاری، سردرگمی و آسیب‌های ناشی از آن اقدامات و برنامه‌ریزی‌های موثری را مدنظر قرار دهند.

محدودیت‌ها

مطالعه بر روی دانشجویان یکی از دانشگاه های علوم پزشکی ایران انجام شده است و مقایسه‌ای با سایر دانشگاه‌ها صورت نگرفته بنابراین، نتایج حاصل از آن به خوبی قابل تعمیم به سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی یا غیر علوم پزشکی نمی‌باشد .

کلمات کلیدی:

دانشجو، حمایت اجتماعیادراک شده، آموزش، گذر از دانشگاه به کار، خودکارآمدی

رفرنس:

1- Yahya KK, Tan FY, Johari J, Fawehinmi O, editors. Career adaptability among undergraduate students: do self-esteem and proactive personalities play a role? Proceedings of the Second International Conference on the Future of ASEAN (ICoFA) 2017-Volume 1: Business and Social Sciences; 2019: Springer.

2- Zayts O, Edmonds DM, Kong BCK, Fortune Z. Mental health of new and recent graduates during the university-to-work transition: a scoping review protocol. BMJ open. 2023;13(4):e071357.

3- Robinson O. A longitudinal mixed-methods case study of quarter-life crisis during the post-university transition: locked-out and locked-in forms in combination. Emerging Adulthood 2019;7:167–79.

4- Sadeghi H, Abedi MR, Ahmadi A, Nilforooshan P. Development and Validation of the Career transition Scale. Quarterly Journal of Career & Organizational Counseling 2017;9(31):45-64.

5- Koen J, Klehe UC, Van Vianen AEM. Training career adaptability to facilitate a successful school-to-work transition. Journal of Vocational Behavior ۴۰۸–۸۱:۳۹۵;۲۰۱۲.